

Nr 24.

Av herr **Stendahl**, *angående underställning av sådana kommunala beslut, som avse att bereda skattskyldig medlem av kommunen eller ock annan särskilda förmåner.*

I Svenska stadsförbundets tidskrift, årgång 1932 häfte 8, återfinnes under dess avdelning »Kommunalpolitisk revy», under avdelningen »Finansfrågor» å sid 519 följande:

»*Kommunal flyttningshjälp till industriellt företag.*»

»Stadsfullmäktige i Jönköping biföllo den 17 november ett förslag till avtal mellan staden och Svenska Tändsticksaktiebolaget om bolagets flyttning till Jönköping.»

»Underhandlingarna mellan staden och bolaget hade upptagits på initiativ från bolagets sida, och en preliminär överenskommelse hade träffats på i huvudsak följande villkor. Bolaget förband sig att snarast vidtaga åtgärder för åvägbringandet före utgången av innevarande år av vederbörliga bolagsstämmobeslut om sådan ändring av bolagsordningen, att bolagets styrelse skall ha sitt säte i Jönköping. Så snart bolagsstämmobeslut fattats och registrerats, skulle bolaget påbörja och successivt så skyndsamt som möjligt genomföra förflyttning av huvudkontoret till Jönköping. Bolaget skulle vidare förbinda sig att under avtalstiden ej blott handhava sådan verksamhet, som nu utövas i Stockholm, vid huvudkontoret i Jönköping utan också verka för, att den i Jönköping av Jönköpings och Vulcans tändsticksfabriksaktiebolag och Aktiebolaget förenade svenska tändsticksfabriker nu bedrivna verksamheten fortfarande kommer att vara förlagd dit samt att förstnämnda bolags styrelse bibehålles i Jönköping och sistnämnda bolags styrelse förflyttas dit.»

»Staden å sin sida skulle förbinda sig att så snart Svenska tändsticksfabriksaktiebolagets flyttning verkställes utbetala till bolaget i flyttningsbidrag 200,000 kronor. Som ytterligare flyttningsbidrag skulle staden under vart och ett av de fem åren 1934—1938 till bolaget utbetala 600,000 kronor, under förutsättning att bolaget och de båda övriga här nämnda bolagens under samma år förfallande kommunala inkomst- och progressivskattebelopp uppginge till sammanlagt 680,000 kronor. Skulle skatten understiga detta belopp skall stadens bidrag minskas med motsvarande belopp. I händelse av organisatoriska förändringar, så att någon del av här ifrågavarande bolags verksamhet skulle övertagas av nytt bolag, skall även det nya bolagets skatt inräknas i den normerande skattesumman. Skulle under tiden till och med år 1938 någon del av den här berörda verksamheten flyttas till annan ort, skola stadens förpliktelser jämkas i därav betingad mån, så

att såväl det årliga flyttningsbidraget minskas som engångsbidraget till skäligh del restitueras.»

»I sitt tillstyrkande av överenskommelsen yttrade drätselkammarens kommitterade, med instämmande av kammaren, att flyttningen till Jönköping av bolagets huvudkontor enligt kommitterades åsikt skulle direkt och indirekt för staden medföra stora fördelar. Mest påtagliga av dessa vore den ökning av antalet skattekrönor, som därigenom skulle kunna komma att uppstå. Enligt uppgift av bolagets representant vid förhandlingarna beräknades bolagets årliga nettointkomst jämte personallöner medföra en ökning i skatteunderlaget för staden av 15.26 miljoner kronor och av antalet skattekrönor med ej mindre än 152,600, motsvarande med nuvarande uttaxering en ökad inkomst av kommunalutskylder till staden med ett belopp av 1,342,880 kronor. I landstingets budget skulle motsvarande ökning av inkomstsiffran belöpa sig till 335,720 kronor. Förflyttningen komme därjämte att medföra beaktansvärda fördelar för staden därigenom att eventuella inskränkningar i driften vid eller nedläggande av de i staden förlagda tändsticksfabrikerna endast i sista hand torde komma i fråga liksom vid en eventuell utökning av bolagets verksamhet de därvarande fabrikerne i första hand torde komma att utvidgas.»

»Beträffande sättet för täckande av stadskassans utgift för flyttningen föreslogs, att då engångsutgiften beräknades tillflyta staden under 1934—1938 i form av kommunalskatt från den inflyttade personalen skulle beloppet utgå av tillgängliga medel och fördelas till betalning genom uttaxering under angivna femårsperiod med 40,000 kronor årligen. De årliga bidragsbeloppen skulle täckas så, att stadsfullmäktige anvisade ett belopp av högst 600,000 kronor per år under femårsperioden att uttaxeras under sagda år. I respektive års utgiftsstater skulle uppföras det belopp, som enligt överenskommelsen kunde tillkomma bolaget under respektive år.»

»Stadsfullmäktiges beslut fattades enhälligt och utan nämnvärd debatt. Endast en talare uttalade betänkligheter med hänsyn till de okända konsekvenserna. Beslutet blev emellertid sedermera överklagat, men besvären återtogos efter ett par dagar.»

Den av stadsfullmäktige i Jönköping med tändsticksbolaget sålunda ingångna överenskommelsen torde strida mot grunderna för 63 § 3 mom. lagen om kommunalstyrelse i stad. Den träffade överenskommelsen lär nämligen i realiteten icke kunna anses som annat än befrielse från eller nedsättning i de skatteutskylder, som eljest skulle av bolaget fått utgöras till staden — låt vara att formellt nedsättningen utformats som utbetalning från stadens sida till bolaget av vissa belopp, d. v. s. ungefär samma form som den, vari skattelindring kommer respektive skattskyldiga till godo, då fråga är om understöd åt särskilt skattetyngda kommuner.

Förutsättningar för en sådan skattedifferentiering, som avses i 63 § 3 mom., föreligga uppenbarligen icke i förevarande fall. En nedsättning enligt dessa bestämmelser förutsätter *dels* generell nedsättning för viss kate-

gori skattskyldiga, dels att nedsättningen sker i fråga om *specialuttaxering för visst ändamål*. Ingendera förutsättningen föreligger här, och ärendet har tydligen ej heller beretts i den ordning, som stadgas i sagda 63 § 3 mom.

I 63 § 2 mom. sägs: »Stadskommun äger ej i annan mån än i 3 mom. medges besluta avvikelse från de i lag eller författning föreskrivna grunderna för kommunalskatts utgörande.» Det nu ifrågavarande beslutet måste därför anses strida mot de i 63 § meddelade bestämmelserna.

Från det allmännas sida lärers vara av vikt att förhindra sådana transaktioner som den nu ifrågavarande. Lämpligast synes då vara, att kommunala beslut, vilka avse att bereda skattskyldig medlem av kommunen eller ock annan särskilda förmåner, skola underställas Kungl. Maj:ts prövning och fastställelse.

Med föranledande av vad sålunda förekommit föreslås härmed,

att riksdagen ville antaga de lagändringar, härvid fogade förslag utvisa.

Stockholm den 18 januari 1933.

Sten Stendahl.

Lag

angående ändrad lydelse av 79 § lagen¹ den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse på landet.¹

Härigenom förordnas, att 79 § lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse på landet skall i nedan angivna del erhålla följande ändrade lydelse:

För att — — — de angå:

- a) avhändande eller — — — sådan fastighet;
- b) upptagande av — — — genom uttaxering;
- c) nya eller — — — dess betjänande; eller
- d) beredande av särskild förmån åt medlem av kommunen eller annan utöver vad lag eller laga föreskrift uttryckligen medger.

Beslut, som — — — till Konungen.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då densamma efter därå meddelad uppgift utkommit i Svensk författningssamling.

Har beslut om beredande av sådan särskild förmån, som avses i de enligt denna författning under 79 § d) lagen om kommunalstyrelse på landet upptagna bestämmelserna, blivit av kommunalstämman eller kommunallmäktige fattat före den dag, denna lag träder i kraft, och har vid sist-

nämnda tidpunkt den i kommunalstämman eller kommunalfullmäktiges beslut avsedda förmånen ännu ej utgivits, må sådant utgivande ej ske, med mindre frågan härom underställts Kungl. Maj:ts prövning och fastställelse i samma ordning, som stadgas i fråga om kommunalstämmas och kommunalfullmäktiges beslut, vilket fattas efter det denna lag trätt i kraft.

Lag

angående ändrad lydelse av 74 § lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse i stad.

Härigenom förordnas, att 74 § lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse i stad skall i nedan angivna del erhålla följande ändrade lydelse:

För att — — — de angå:

- a) avhändande eller — — — sådan fastighet;
- b) upptagande av — — — avse folkskoleväsendet;
- c) nya eller — — — dess betjänande; eller
- d) beredande av särskild förmån åt medlem av kommunen eller annan utöver vad lag eller laga föreskrift uttryckligen medgiver.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då densamma efter därå meddelad uppgift utkommit i Svensk författningssamling.

Har beslut om beredande av sådan särskild förmån, som avses i de enligt denna författning under 74 § d) lagen om kommunalstyrelse i stad upptagna bestämmelserna, blivit av stadsfullmäktige eller allmän rådstuga fattat före den dag, denna lag träder i kraft, och har vid sistnämnda tidpunkt den i stadsfullmäktiges eller allmänna rådstugas beslut avsedda förmånen ännu ej utgivits, må sådant utgivande ej ske, med mindre frågan härom underställts Kungl. Maj:ts prövning och fastställelse i samma ordning, som stadgas i fråga om stadsfullmäktiges och allmän rådstugas beslut, vilket fattas efter det denna lag trätt i kraft.

Lag

angående ändrad lydelse av kungl. förordningen den 23 maj 1862 om kommunalstyrelse i Stockholm.

Härigenom förordnas, att § 30 kungl. förordningen den 23 maj 1862 om kommunalstyrelse i Stockholm skall i nedan angivna del erhålla följande ändrade lydelse:

För att — — — de angå:

- a) försäljning, pantförskrivning — — — fastighet äger;
- b) upptagande av — — — försummade barn;
- c) nya eller — — — äro gjorda;
- d) förändring i — — — fastställda instruktioner;
- e) förändring i — — — omförmälda grund; eller
- f) beredande av särskild förmån åt medlem av kommunen eller annan utöver vad lag eller laga föreskrift uttryckligen medgiver.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då densamma efter därå meddelad uppgift utkommit i Svensk författningssamling.

Har beslut om beredande av sådan särskild förmån, som avses i de enligt denna författning under § 30 kungl. förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm upptagna bestämmelserna, blivit av stadsfullmäktige fattat före den dag, denna lag träder i kraft, och har vid sistnämnda tidpunkt den i stadsfullmäktiges beslut avsedda förmånen ännu ej utgivits, må sådant utgivande ej ske, med mindre frågan härom underställts Kungl. Maj:ts prövning och fastställelse i samma ordning, som stadgas i fråga om stadsfullmäktiges beslut, vilket fattas efter det denna lag trätt i kraft.

Lag

angående ändrad lydelse av 66 § lagen den 6 juni 1930 om församlingsstyrelse.

Härigenom förordnas, att 66 § lagen den 6 juni 1930 om församlingsstyrelse skall i nedan angivna del erhålla följande ändrade lydelse:

För att — — — de angå:

- a) avhändande eller — — — sådan fastighet;
- b) upptagande av — — — genom uttaxering;
- c) utgifter, som — — — fem år; eller
- d) beredande av särskild förmån åt medlem av församlingen eller annan utöver vad lag eller laga föreskrift uttryckligen medgiver.

Beslut, som — — — till Konungen.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då densamma efter därå meddelad uppgift utkommit i Svensk författningssamling.

Har beslut om beredande av sådan särskild förmån, som avses i de enligt denna författning under 66 § d) lagen om församlingsstyrelse upptagna bestämmelserna, blivit av kyrkostämma eller kyrkofullmäktige fattat

före den dag, denna lag träder i kraft, och har vid sistnämnda tidpunkt den i kyrkostämmans eller kyrkofullmäktiges beslut avsedda förmånen ännu ej utgivits, må sådant utgivande ej ske, med mindre frågan härom underställts Kungl. Maj:ts prövning och fastställelse i samma ordning, som stadgas i fråga om kyrkostämmans eller kyrkofullmäktiges beslut, vilket fattas efter det denna lag trätt i kraft.

Lag

angående ändrad lydelse av lagen den 6 juni 1930 om församlingsstyrelse i Stockholm.

Härigenom förordnas, att 69 § lagen den 6 juni 1930 om församlingsstyrelse i Stockholm skall i nedan angivna del erhålla följande ändrade lydelse:

För att — — — de angå:

- a) avhändande eller — — — sådan fastighet;
- b) upptagande av — — — genom uttaxering;
- c) utgifter, som — — — fem år; eller
- d) beredande av särskild förmån åt medlem av församlingen eller annan utöver vad lag eller laga föreskrift uttryckligen medgiver.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då densamma efter därå meddelad uppgift utkommit i Svensk författningssamling.

Har beslut om beredande av sådan särskild förmån, som avses i de enligt denna författning under 69 § lagen om församlingsstyrelse i Stockholm upptagna bestämmelserna, blivit av kyrkofullmäktige fattat före den dag, denna lag träder i kraft, och har vid sistnämnda tidpunkt den i kyrkofullmäktiges beslut avsedda förmånen ännu ej utgivits, må sådant utgivande ej ske, med mindre frågan härom underställts Kungl. Maj:ts prövning och fastställelse i samma ordning, som stadgas i fråga om kyrkofullmäktiges beslut, vilket fattas efter det denna lag trätt i kraft.

Lag

angående ändrad lydelse av 54 § lagen den 20 juni 1924 om landsting.

Härigenom förordnas, att 54 § lagen den 20 juni 1924 om landsting skall i nedan angivna del erhålla följande ändrade lydelse:

Konungens godkännande — — — som avse:

- a) påläggande av — — — fem år;
- b) upptagande av — — — fem år;
- c) försäljning, pantförskrivning — — — sådan fastighet;
- d) beredande av särskild förmån åt medlem av kommun inom landstingsområdet eller annan utöver vad lag eller laga föreskrift uttryckligen medger;
- e) landstingsområdes indelning i valkretsar för val av landstingsmän.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då densamma efter därå meddelad uppgift utkommit i Svensk författningssamling.

Har beslut om beredande av sådan särskild förmån, som avses i de enligt denna författning under 54 § d) lagen om landsting upptagna bestämmelserna, blivit av landstinget fattat före den dag, denna lag träder i kraft, och har vid sistnämnda tidpunkt den i landstingets beslut avsedda förmånen ännu ej utgivits, må sådant utgivande ej ske, med mindre frågan härom underställts Kungl. Maj:ts prövning och fastställelse i samma ordning, som stadgas i fråga om landstingets beslut, vilket fattas efter det denna lag trätt i kraft.